

Komentarz ZPP: Ustawa o maksymalnych cenach energii pomija część MŚP, a nawet jednostek samorządowych. W wyniku luki prawnej opustoszeć mogą wynajmowane lokale, a niektóre biznesy stracą płynność finansową

- **Ustawowe definicje odbiorcy uprawnionego i odbiorcy końcowego nie są spójne, przez co część podmiotów nie skorzysta z zapisów ustawy**
- **Podmioty korzystające z nieruchomości na zasadach najmu i dzierżawy nie dysponują formułą ubiegania się o bonifikatę do cen prądu**
- **Wynajmujący z kolei nie mają podstawy prawnej by naliczać stawki ustawowe, gdyż najem nie mieści się w podstawowej działalności większości odbiorców uprawnionych**

Od 4 listopada 2022 r. obowiązuje *Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku* (Dz.U.2022.2243) Zgodnie z art. 3 pkt 13- 13a) ustawy – Prawo energetyczne (Dz.U.2022.1385) odbiorcą energii elektrycznej jest każdy, kto otrzymuje lub pobiera energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym. Natomiast odbiorcą końcowym jest odbiorca dokonujący zakupu energii na własny użytek.

Ustawa o maksymalnych cenach energii elektrycznej wprowadza w 2023 roku między innymi stawkę:

785 zł/MWh - w przypadku rozliczeń z sektorem MŚP (mikroprzedsiębiorcy, mali przedsiębiorcy, średni przedsiębiorcy) oraz wybranymi grupami podanymi w art. 2 pkt 2 lit. b-e) ustawy.

Sektor Małych i Średnich Przedsiębiorstw obejmuje przedsiębiorcę będącego mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2021. 162), w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności. Stanowi o tym art. 2 pkt 2 lit.b) ustawy o maksymalnych cenach energii elektrycznej.

Warunkiem skorzystania z ceny maksymalnej prądu było złożenie przez odbiorcę uprawnionego firmie energetycznej (podmiot uprawniony) do 30 listopada br. oświadczenia o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy. Wzór oświadczenia opublikowano w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 listopada 2022 r. (Dz.U. 2022. 2299).

Na koniec grudnia 2022 r. odbiorcom uprawnionym zostaną wystawione pierwsze faktury za sprzedaż energii elektrycznej opierające się na stawkach wskazanych w ustawie. Problem tkwi

w prawidłowym rozumieniu pojęcia **ODBIORCA UPRAWNIONY** opisanej brzmieniem art. 2 ust. 2 ustawy – w szczególności odnośnie sytuacji MŚP.

Wykładnia zapisu o odbiorcy uprawnionym albo wykluczy część MŚP albo uniemożliwi im prawidłowe złożenie oświadczenia

Problem wykładni tego zapisu sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy każdy z punktów jest autonomiczną i jednocześnie samodzielną przesłanką do uzyskania pomocy, czy też aby uzyskać stosowną bonifikatę trzeba spełniać łącznie warunki wynikające z zapisu art. 2 ust. 2 pkt. a (bycia odbiorcą końcowym) i punktów następujących, a więc legitymowania się kryterium podmiotowym – mikroprzedsiębiorca, jednostka samorządu terytorialnego lub Inny podmiot.

A więc, czy mikroprzedsiębiorca ma prawo do bonifikaty tylko z tego powodu, iż jest opisany w art. 2 ust. 2 pkt. b, czy też ma prawo do bonifikaty kiedy spełni warunek z pkt. A, czyli będzie odbiorcą uprawnionym jako **ODBIORCĄ KOŃCOWYM** zgodnie z art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 7.10.2022 r. oraz spełni warunek z pkt. b.

W pierwszym przypadku tj. kiedy wystarczający jest jedynie status mikroprzedsiębiorcy warunek bycia dodatkowo odbiorcą końcowym jest nieistotny. W drugim przypadku wszyscy odbiorcy potencjalnie uprawnieni do skorzystania z cen maksymalnych zgodnie z ustawą będą wykluczeni i nie skorzystają ze stawki 785zł/MWh, gdy nie są jednocześnie odbiorcą końcowym (nie mają tytułu prawnego do licznika, a tym samym nie mają podpisanej umowy z dostawcą energii).

Kto składa oświadczenie i co musi wskazać

Art. 5 ust. 1 stanowi, iż oświadczenie składają odbiorcy uprawnieni wymienieni w art. 2 pkt. 2 lit. b – e;

A więc oświadczenia tego **nie składa** odbiorca końcowy wskazany w pkt. a, który również traktowany jest według definicji jako odbiorca uprawniony – bo ten i tak korzysta ze swego rodzaju bonifikaty, ale tylko ramach limitu maksymalnego zużycia (art. 2 ust. 2 lit. a) oraz art. 3 ust. 1 pkt. 1. Znajduje to potwierdzenie w brzmieniu art. 3 ust. 1 pkt. 1 i 2. Które określa czasokres stosowania bonifikaty.

W związku z tym nadal aktualne jest pytanie, czy trzeba być odbiorcą końcowym, aby korzystać z bonifikaty w ramach ustalonej maksymalnej ceny niezależnie od przyznanego limitu, skoro odbiorca końcowy, niezależnie od tego, jaki ma status, korzysta ze zniżki w granicach limitu zużycia i nie składa przy tym żadnego oświadczenia.

Definicja podmiotu uprawnionego w zakresie art. 2 ust. 2 pkt. b – e w ogóle nie odnosi się do kryterium bycia odbiorcą końcowym o której mowa w pkt. a).

Nie mniej jednak w treści oświadczenia trzeba podać nr punktu poboru – art. 5 ust. 1 pkt. 4.

Skoro tak to można zaprezentować wniosek, iż bycie odbiorcą końcowym uprawnia jedynie do bonifikaty ponad limit zużycia. Skorzystanie zaś z bonifikaty na cenę jest niezależne od tego czy podmiot jest jednocześnie odbiorcą końcowym. Ważne aby był podmiotem, który spełnia kryteria opisane w art. 2 ust. 2 pkt. b – e.

Gdyby ta interpretacja była słuszna to niezależnie od tego czy odbiorca uprawniony posiada tytuł prawny do licznika energii czy też nie (bo np. wynajmuje lokal lub dzierżawi nieruchomość) powinien mieć prawo do bonifikaty. **Ale jest podstawowy problem z wypełnieniem danych w oświadczeniu.**

Jeszcze trudniej o bonifikatę na w relacji z samorządem

Problem ten pojawia się również w przypadku najemców którzy korzystają z lokali na podstawie umów z jednostką samorządu terytorialnego, która może korzystać z bonifikaty jedynie w ramach swojej podstawowej działalności. Podnajem lokali taką działalnością nie jest.

Przedsiębiorcy z sektora MŚP, którzy mają podpisane umowy najmu czy dzierżawy z jednostką samorządu terytorialnego, a tym samym nie posiadają tytułu prawnego do użytkowanego licznika, czyli nie rozliczają się samodzielnie z dostawcą energii, a są rozliczani przez jednostkę samorządu terytorialnego – zostali w ustawie pominięci.

Z jednej strony więc przedsiębiorcy mający np. status mikroprzedsiębiorcy nie mogą samodzielnie korzystać z bonifikaty z powodów opisanych powyżej, a z drugiej strony dochodzić będzie do sytuacji, w której przedsiębiorcy ci nie mogą skorzystać z bonifikaty jaka przysługuje np. jednostce samorządu terytorialnego, w sytuacji, w której rozliczają się ze zużytej energii z taką jednostką samorządu terytorialnego.

Nie będą mogli skorzystać, albowiem zgodnie z brzmieniem art. 2 ust. 2 pkt jednostka samorządowa korzysta z bonifikaty jedynie albo aż w zakresie w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby wykonywania zadań zleconych i zadań własnych, w tym usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (zwracamy uwagę na brak precyzyjności tego zapisu), ale jedynie z opisanego zakresu, stanowiącego katalog zamknięty a nie przykładowy.

W konsekwencji przy takim brzmieniu przepisu, jednostka samorządu, w swoim oświadczeniu (składanym przy tym pod odpowiedzialnością karną) nie będzie mogła ująć zużycia energii przez mikroprzedsiębiorcę, któremu np. wynajęła część nieruchomości, czy lokal pod dalszy najem, albowiem w tym zakresie umowa najmu w celu komercyjnym nie mieści się ani

w zadaniach własnych jednostki samorządu terytorialnego, ani w zadaniach zleconych. Tym samym z bonifikaty nie skorzysta ów mikroprzedsiębiorca.

W ustawie brak jest także zapisów, co do tego w jaki sposób jednostka samorządu terytorialnego ma się rozliczać z podmiotem, który jest np. najemcą, a działalność najemcy mieści się w realizacji zadań własnych bądź zleconych. Warto też zwrócić uwagę, iż sama jednostka samorządu terytorialnego może mieć problem ze skorzystaniem z bonifikaty, kiedy np. sama jest najemcą powierzchni lokalowych od podmiotów trzecich i to w celu realizacji np. zadań własnych gminy. Wystarczy bowiem, że za prąd rozlicza się z wynajmującym, który to wynajmujący jest odbiorcą końcowym, a nie sama gmina – co powoduje, że na gruncie ustawy nie ma formuły do uzyskania bonifikaty.

Przedstawiony problem wydaje nam się niezwykle istotny i wymaga analizy w szerszej debacie publicznej, mającej na celu wprowadzenie stosownych zmian do ustawy. Z opisanych, przewidywanych skutków wprowadzonych regulacji wynika bowiem, że mamy do czynienia ze zjawiskiem nierównego traktowania podmiotów, które miały skorzystać na przepisach wprowadzających ceny maksymalne energii elektrycznej. W konsekwencji tego zjawiska możemy mieć do czynienia z pustoszeniem lokali wynajmowanych, dla których naliczane będą stawki z pierwotnych umów z dostawcami prądu, które sięgać mogą nawet kwot 2500 zł/MWh. Z kolei najemcy – reprezentujący MŚP – postawieni przed koniecznością pokrywania zobowiązań w tej wysokości mogą mieć kłopoty z utrzymaniem płynności finansowej lub zostaną zmuszeni do relokacji. Ustawa może wywołać więc nieplanowane zawirowania na rynku najmu lokali usługowych, które w obecnej chwili zdają się nie być chronione w ogóle przed wzrostami cen energii obserwowanymi w 2022 r.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców wnioskuje o pilne podjęcie tego problemu przez ustawodawcę i doprecyzowanie zapisów w opisanym powyżej zakresie.